

De ziekte van Parkinson en mondgezondheid

Parkinsoncafé Oegstgeest

Tom Turk en Marjolein van Stiphout

19-9-2024

Stichting Mondzorg en Parkinson

- Stichting Mondzorg en Parkinson opgericht december 2012
- *Doel: De mondgezondheid van mensen met de ziekte van Parkinson te bevorderen en de positie van de mondzorg in de multidisciplinaire netwerkzorg in Nederland voor mensen met de ziekte van Parkinson te versterken.*
- Sinds 2021 tandartsen aangesloten bij ParkinsonNet

Stichting Mondzorg en Parkinson

- Onderzoek
- Kennis verspreiden
- Voorlichting aan patiënten
(bijv. Parkinsoncafé)
- Bijscholing aan tandartsen
- Scholing en samenwerking andere disciplines en ParkinsonNet

Bijten

Praten

Eten

Sociale
contacten

Zoenen

Lachen

Kauwen

Communicatie

Visitekaartje

Vandaag!

- Soorten mondproblemen in het algemeen
- De ziekte van Parkinson en de mond
- Tips en tricks

Soorten mondproblemen

- Problemen aan de tanden zelf
- Problemen aan de ondersteunende weefsels (tandvlees, kaakbot)
- Functionele problemen
- Slijmvliezen

Problemen aan de tanden zelf

- Gaatjes in het gebit
- Afgebroken kiezen
- Kapotte vullingen

Oorzaken en risicofactoren gaatjes

- Slechte mondhygiëne
- Hoge suikerfrequentie
- Droge mond, bijv. door medicatie

Slijtage

- Erosie
- Knarsen/parafuncties
- Kaakgewrichtsklachten

Problemen aan ondersteunende weefsels

- Ontsteking tandvlees (bloeding en zwelling)
- Losse tanden en kiezen

Functionele problemen

- Bewegingsproblemen kaak
- Problemen inhouden kunstgebit
- Esthetische problemen

Slijmvliezen

- Symptomatisch of asymptomatisch
- Kan kwaadaardig ontaarden

Gevolgen mondproblemen

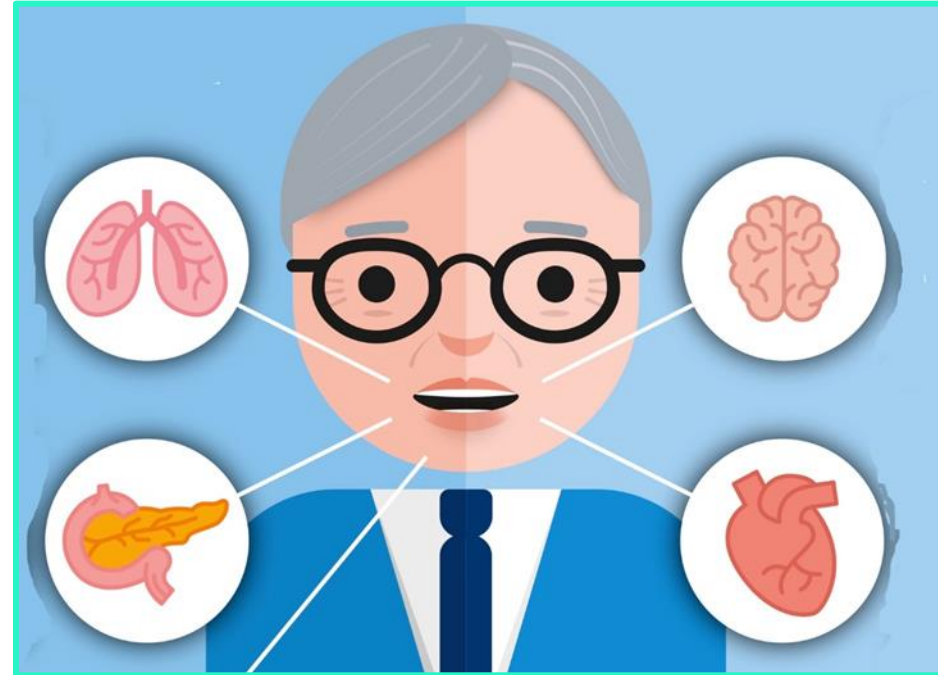

- Pijn/discomfort
- Ontsteking
- Problemen voeding, kauwproblemen
- Schaamte
- Belemmering sociale contacten
- **Negatieve invloed op algehele gezondheid**

Effecten mondproblemen op algehele gezondheid,

verhoogd risico:

- Longontsteking
- Diabetes mellitus
- Dementie
- Hart- en vaatziekten

De ziekte van Parkinson en de mond

- Veranderingen mondhygiëne/zelfzorg
- Veranderingen eetgedrag
- Moeite met tandartsbezoek
- Bewegingsproblemen mond-kaakstelsel

Veranderingen mondhygiëne en zelfzorg

- Poetsen moeilijk door tremor, stijfheid en veranderde lichaamshouding
- ‘Off’ verschijnselen op momenten van tandenpoetsen
- Verlies van motivatie
- Moeilijk om hulp te accepteren

Daarnaast:

- Minder natuurlijke reiniging, meer voedselresten
- Moeilijker om kunstgebit in te houden
- Veranderde speekselproductie: slikproblemen/ droge mond

Medicatie en droge mond

- Bepaalde medicatie kan leiden tot een droge mond:
  - anti-parkinsonmiddelen (carbidopa, levodopa, biperideen)
  - antidepressiva
  - bloeddrukverlagers
  - kalmeringsmiddelen

Veranderingen in eetgedrag

- Hoeveelheid, tijdstip, frequentie
- Meer snoepen door ontremmingen
- Verwerking van voedsel (slikproblematiek, drooling)
- Meer zacht voedsel
- Vermindering geur en daardoor ook minder smaak

Moeite met bezoek tandarts/mondhygiënist

- Moeilijk om goed te plannen
- Logistieke problemen
- Lange behandelingen/kost veel energie
- Schaamte
- Stressvol (waardoor behandelingen nog moeilijker gaan)
- Volle blaas

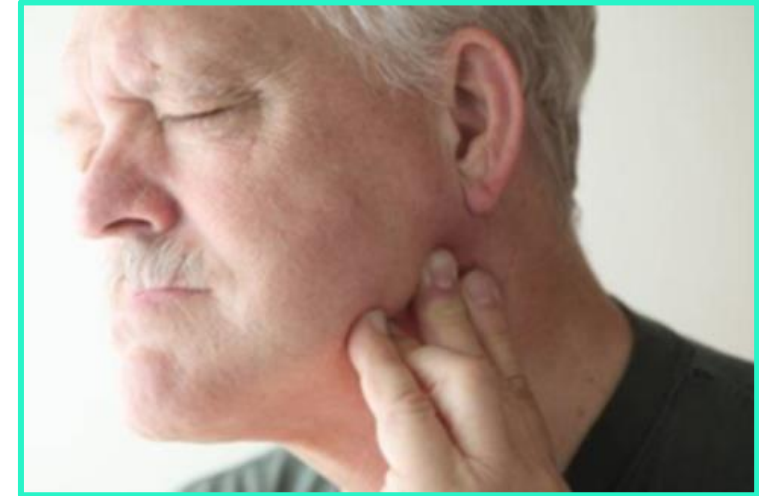

Bewegingsproblemen mond-kaakstelsel

- Meer knarsen/klemmen
- Pijnlijk, ongemak
- Kauwen wordt moeilijker
- Slijtage aan tanden (afbreken, losse tanden)
- Protheses blijven niet goed op hun plek

Tips and tricks?

- Bij het schoonhouden van de mond
- Bij een droge mond
- Bij veranderingen eetgedrag
- Bij het tandartsbezoek
- Bij klachten aan kaak/kaakgewricht
- Bij DBS

Schoonhouden van de mond

- Inschakelen mondhygiënist, advies op maat!!!!
- Gebruik elektrische tandborstel
- Gebruik extra hulpmiddelen (ragers, tandenstokers)
- Instructie aan patiënt en/of verzorgende

Schoonhouden van de mond

- Poetsbeurt in stukjes ‘opknippen’
- Zitten tijdens tanden poetsen
- Extra fluorideren
- Niet spoelen na het tanden poetsen

Schoonhouden van de mond

- Mond schoonvegen met gaasje (evt gedrenkt in chloorhexidine)
- Aftaclear voor blaasjes in de mond

Een droge mond

- Speciale tandpasta
- Suikervrije kauwgom
- Kunstspeeksel

Veranderingen eetgedrag

- Vuistregel: maximaal 7 voedingsmomenten per dag
- Multidisciplinaire aanpak: diëtist, logopedist, psycholoog

Tandartsbezoek

- Open communicatie over het ziekteproces is essentieel
- Aangeven welke benadering het beste bij hem/haar past
- Vaker (korte) controle
- Kortere behandelingen
- Ruim de tijd plannen op meest passende moment
- Begrip tonen

Tandheelkundig behandelplan

- Behandelplan afstemmen met patiënt/familie/verzorgers
- Uitgebreide behandeling niet altijd haalbaar
- Realistisch en duurzaam behandelplan
- Preventie zeer belangrijk
- Stress geeft onrust
- Zo nodig doorverwijzing naar gespecialiseerde tandarts

Klachten mond-kaakstelsel

- Inschakelen fysiotherapeut
- Counseling
- Opbeetplaat (indien mogelijk)

Deep Brain Stimulation

- Een gezonde mond verkleint de kans op infectie

Onderzoek

- Relatie ziekte van Parkinson en mondgezondheid
- Onderzoek gestart in 2018 Stichting mondzorg en Parkinson in samenwerking met LUMC
- Cross-sectioneel patiënt-controle onderzoek

Onderzoek

Patiënten met de ziekte van Parkinson hebben:

- Meer plaque
- Meer cariës en wortelresten
- Vaker kauwproblemen
- Vaker droge mond en verandering smaak

Mondproblemen verergeren naarmate ernst ziekte toeneemt en bij langere ziekteduur.

Belangrijk!

- Maak mondzorg bespreekbaar
- Heeft de patiënt toegang tot adequate mondzorg?

- www.mondzorgparkinson.nl
- www.gerodontologie.nl
- www.vmbz.nl
- www.cobijt.nl
- www.demondnietvergeten.nl

Parkinson TV

- [Mondzorg & Parkinson – ParkinsonTV – YouTube](#)
- <https://www.youtube.com/watch?v=rVvjZQqwMTk>

Podcast

- [ParkinsonNet Podcast 005 | Mondgezondheid – YouTube](#)
- https://www.youtube.com/watch?v=obykxiZL_nQ&feature=emb_imp_woyt

BENEFIETSYMPOSIUM

5 ACCREDITATIE PUNTEN ACTA, AMSTERDAM

ZATERDAG 8 MAART 2025

WORKSHOPS

LEZINGEN

DOOR O.A.

Prof. ERIK SCHERDER & Prof. BAS BLOEM

SCAN DE QR CODE VOOR MEER INFORMATIE

OF BEZOEK ONZE WEBSITE
<https://bit.ly/BenefietsymposiumParkinson>

GEORGANISEERD DOOR

STICHTING
MONDZORG
EN PARKINSON

ACTA
Dental Education bv

De gehele opbrengst gaat naar onderzoek en valorisatie naar mondzorg bij de ziekte van Parkinson.

PARKINSON & DE MOND

ACTA (Amsterdam) Gustav Mahlerlaan 3004, 1081LA Amsterdam

STICHTING
MONDZORG
EN PARKINSON